

dis scripturarum quaestionibus promptus et facilis.

Ib. 26, 2 interiorē vitam illius et conversationem cotidianam et animum caelo semper intentum nulla umquam — vere profiteor — nulla explicabit oratio. Illam scilicet perseverantiam et temperamentum in abstinentia et in ieiuniis, potentiam in vigiliis et orationibus noctesque ab eo perinde ac dies actas, nullumque vacuum ab opere dei tempus, quo vel otio indulserit vel negotio, sed ne cibo quidem aut somno nisi quantum naturae necessitas coegabat. 26, 3 numquam ulla hora momentumque praeteriit, quo non aut orationi incumberet aut insisteret lectioni, quamquam etiam inter legendum aut si quid aliud forte agebat, numquam animum ab oratione laxabat. 27, 1 Nemo umquam illum vidit iratum . . . nemo maerentem.

vendis scripturarum quaestionibus promptus ac facilis.

Ib. sane interiorē vitam illius et quotidianam conversationem eius et animum caelo semper intentum haut facile cuiusquam explicabit oratio; illam scilicet perseverantiam et temperamentum in abstinentia et ieiuniis, potentiam in vigiliis et in orationibus noctesque ab eo peractas et dies nullumque vacuum tempus ab opere dei, quo vel otio indulserit vel negotio, sed nec cibo aut somno nisi quantum necessitas exigebat. Nulla umquam hora praeteriit, qua non orationi incumberet aut lectioni vacaret, quamquam inter legendum aut si quid aliud forte agebat, numquam animum ab oratione laxabat.

Nemo illum umquam iratum . . . nemo maerentem . . . vidit.

Durch eine so offenbare Fälschung wird jene Lebensbeschreibung nicht wenig verdächtig. Anklänge an Sulpicius in der Transl. Dionysii Areopagitae habe ich N. Arch. XIII, 642 f. gegeben. Dergleichen finden sich auch in der Vita Gebhardi Constant. (SS. X, 582) c. 7 'igitur emensis tot tantisque terrarum spatiis', vgl. Dial. I, 2, 1 ('tot maria tantumque terrarum emensus'); ib. 'fertur interea in hanc vocem prorupisse', cf. V. Martini 23, 5 'postremo in hanc vocem erupisse fertur'; 16 'nihil in proprios usus reservabat, sed omnia pauperibus erogabat', cf. V. Mart. 10, 6 'nemo ibi quicquam proprium habebat, omnia in medium conferebantur'; 19 'vir Dei rebus humanis excessit', cf. ib. 7, 2 'humanis rebus excederet'. Dass Rahewin den Sulpicius gekannt hat, habe ich N. A. XII, 367 wahrscheinlich zu machen gesucht. Für die Wahrheit des Berichtes in Wilhelms Vita Bernhards Charaevallensis ist es wenig vertrauenerweckend, dass der Anfang von c. 1 wörtlich aus der V. Martini ausgehoben ist:

Ex Vitae S. Bernardi lib. I V. Martini 2, 1 Martinus Sauct. Willelmo c. 1 (SS. XXVI, baria Pannoniarum oppido ori-96): Bernardus Castellione Burundus fuit . . . parentibus se-